

Čo sú to Ekoschémy a na čo slúžia?

Pod týmto pojmom si predstavujeme ešte dôraznejšie uplatňovanie zásad udržateľného hospodárenia v období rokov 2023 – 2027. Podľa našich doterajších skúseností s Ekoschémy predstavujú kombináciu doterajšieho Greeningu, základných požiadaviek na hospodárenie a časť environmentálnych podpôr.

Dôraz sa kladie na adaptáciu na zmenu klímy, podporu udržateľného rozvoja, modrej (vodné plochy) a zelenej infraštruktúry (zeleň), druhovú diverzitu, zlepšenie životných podmienok zvierat a produkciu potravín.

Podmienky

Ekoschémy sú povinné aplikovať všetky členské krajiny, ale zapojenie jednotlivých farmárov do Ekoschémy je dobrovoľné. Na Ekoschémy bude vyčlenených 25 % celkovej finančnej obálky určenej na priame platby. Závazok vstúpiť do Ekoschémy je vždy jednoročný, t.j. žiadateľ sa v každom roku rozhodne či chce vstúpiť do Ekoschémy.

V SR sa bude uplatňovať celofarmový prístup, t.j. žiadateľ je povinný vstúpiť do Ekoschémy so všetkými svojimi plochami. Ak žiadateľ nevstúpi do Ekoschémy, základná platba na plochu (tzv. zjednodušená platba na plochu) mu bude poskytnutá v plnej výške. Ekoschémy teda budú zdroj príjmov nad rámec základnej platby. Treba však jedným dychom dodať, že časť záväzkov, za ktoré má v aktuálnom roku zvýšenú podporu (Greening) sa presunie do jeho povinnosti, za ktoré nedostane podporu navyše, ale pri ktorých nesplnení dostane sankcie. Podľa nás za viac povinností, ktoré poľnohospodár vykonáva, bude dostávať menšiu finančnú podporu ako doteraz.

SR bude uplatňovať dva typy Ekoschémy

1. Celofarmová Ekoschéma na poľnohospodárskej pôde:

Na ornej pôde:

- dodržiavať maximálnu výmeru pôdy (50 ha mimo chránených území, 20 ha v chránených územiach),
- skvalitňovať štruktúru pôdy (na min. 25 % ornej pôdy aplikovať hospodárske hnojivá, zapravovať slamu do pôdy, pestovať medziplodiny)
- vyňať časť pôdy z produkcie - zakladať biopásy so šírkou min. 12m a odporúčaným zložením tráv, ďatelinovín a bylín, vždy do 30. apríla kalendárneho roku, a udržiavať pôdu ležiacu úhorom, nepoužívať hnojivá a prípravky na ochranu rastlín s cieľom zvyšovať druhovú diverzitu rastlín a živočíchov.

V trvalých kultúrach (sady, vinice, chmelnice):

- celoročne zatrávniť aspoň každé druhé medziradie s cieľom zabráňovať erózii pôdy a zvyšovať schopnosť pôdy zachytávať vodu.

Na trvalých trávnych porastoch:

- časť pozemkov obhospodarovať kosením v odloženom (neskoršom) termíne

2. Dobré životné podmienky zvierat - pasenie vybraných druhov hospodárskych zvierat (hovädzieho dobytku, oviec a kôz) v určitých obdobiach roka.

Sadzba na hektár poľnohospodárskej pôdy v Ekoschémach bude 59 eur/ha mimo chránených území a 92 eur/ha v chránených územiach, Dobré životné podmienky zvierat majú tiež určenú sadzbu podľa jednotlivých kategórií hospodárskych zvierat.

SPPK aktívne komunikuje s rezortnými inštitúciami, ale aj s poľnohospodármi samotnými, nakoľko práve poľnohospodári sa budú zaväzovať plniť ustanovené podmienky. Za týmto účelom konzultuje SPPK otvorené otázky s členskou základňou rôznymi spôsobmi, vrátane dotazníkov a následne kladie otázky MPRV SR a poskytuje spätnú väzbu poľnohospodárom.

SPPK odporúča, pričom každým dňom sa zakladá budúcoročná úroda na stále väčšej výmere poľnohospodárskej pôdy Slovenska a preto je najvyšší čas, v čo najkratšom postupne nasledujúcich krokov z pozície MPRVSR:

1. uzavrieť s EK znenie všetkých otvorených otázok, ktoré budú v rámci Ekoschému implementované. Dávame do pozornosti predovšetkým podmienku zaorávania maštalného hnoja a otázku technickej tolerancie pri veľkosti pozemkov zaradených do Ekoschému.
2. Definitívne nastaviť podmienky aplikovania Ekoschému, ale aj podmienky základnej platby (BISS), dobrých poľnohospodárskych a environmentálnych podmienok (GAEC) a pripraviť vnútroštátnu legislatívu.
3. Aktualizovať usmernenie pre žiadateľov s podrobným vysvetlením, príkladmi riešenia situácií, obrazovými, fotografickými návodmi a príkladmi dodržania a porušenia podmienok.
4. Pripraviť a zosúladiť informačné systémy a metodiky všetkých inštitúcií, ktoré budú zapojené do implementácie budúcej spoločnej politiky, nakoľko administrácia týchto podpôr bude musieť fungovať od 01.01.2023.
5. Zabezpečiť školenie pre poľnohospodárov a výmenu informácií medzi rezortom a poľnohospodármi. Za týmto účelom sa SPPK aktívne zapája do komunikácie k tejto téme a pripravuje v najkratšom čase aj SPPK vzdelávacie aktivity pre žiadateľov o priame platby.

SPPK zároveň odporúča poľnohospodárom ako potenciálnym žiadateľom sledovať prípravu Ekoschému, sledovať internetovú stránku MPRV SR, PPA a SPPK, postupne sa oboznamovať s pripravovanou legislatívou a pripraviť sa na plnenie určených podmienok.

SPPK organizuje 12. septembra k ekoschémam aj online školenie. Viac sa dozviete [TU](#).

